EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 12. 2023
COM(2023) 785 final

2023/0456 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pristúpení Tuvalu k Dočasnej dohode o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Pripojený návrh rozhodnutia Rady predstavuje právny nástroj na schválenie pristúpenia Tuvalu k Dočasnej dohode o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane v mene Európskej únie (EÚ) podľa článku 218 ods. 6 ZFEÚ.

Rada 12. júna 2002 poverila Komisiu, aby začala rokovania o uzavretí dohôd o hospodárskom partnerstve (DHP) s krajinami AKT.

EÚ 30. júla 2009 podpísala dočasnú DHP medzi Úniou (v tom čase Európskym spoločenstvom) na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane. Papua-Nová Guinea predbežne vykonáva dočasnú DHP od 20. decembra 2009 a Fidžijská republika od 28. júla 2014.

V článku 80 dočasnej DHP sa stanovuje, že k tejto dohode môžu pristúpiť ďalšie tichomorské ostrovy. V súlade s tým Samojský nezávislý štát pristúpil k dohode 31. decembra 2018 a odvtedy ju predbežne vykonáva a Šalamúnove ostrovy k nej pristúpili 17. mája 2020 a odvtedy ju predbežne vykonávajú.

Tuvalu predložilo 31. marca 2023 Komisii žiadosť o pristúpenie k dočasnej DHP spolu s ponukou prístupu na trh. Komisia ponuku posúdila a po zmenách ju považovala za prijateľnú. Následne 28. apríla 2023 v mene Únie ukončila rokovania.

• Súlad s existujúcimi politickými ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Týmto návrhom sa vykonáva Dohoda o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej (ďalej len „dohoda o partnerstve AKT – EÚ“ alebo „Dohoda z Cotonou“, ktorú nahradí „dohoda o partnerstve OAKTŠ – EÚ“, dohoda nasledujúca po Dohode z Cotonou)[1].

Pristúpením Tuvalu k dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve medzi EÚ, Fidži, Papuou-Novou Guineou, Samoou a Šalamúnovými ostrovmi[2], ktorá je asymetrickou obchodnou dohodou v súlade s pravidlami WTO, sa posilňuje právny rámec obchodných vzťahov EÚ s partnerskými krajinami a uľahčuje vzájomný obchod. Tuvalu sa ním takisto začleňuje do režimu spoločných pravidiel a inštitúcií stanovených dočasnou DHP.

Očakáva sa, že v roku 2024 už Tuvalu nebude patriť medzi najmenej rozvinuté krajiny. O tri roky neskôr Tuvalu stratí preferencie EÚ „Všetko okrem zbraní“ (EBA) a na jeho vývoz do EÚ sa bude vzťahovať štandardný formát všeobecného systému preferencií (VSP), ktorý je však menej priaznivý ako EBA. Aby si Tuvalu zachovalo plný bezcolný a bezkvótový prístup na trh EÚ, muselo by pristúpiť k dočasnej DHP medzi EÚ a tichomorskými štátmi (Fidži, Papua-Nová Guinea, Samoa a Šalamúnove ostrovy).

Po pristúpení k dohode a dovtedy, kým tichomorské zmluvné strany dohody neukončia príslušné vnútorné postupy (Fidži, Papua-Nová Guinea, Samoa a Šalamúnove ostrovy), EÚ a Tuvalu budú túto dohodu predbežne vykonávať s výhradou, že si navzájom písomne oznámia ukončenie svojich postupov potrebných na tento účel v súlade s článkom 76 ods. 3 dohody.

---

[1] Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2010, s. 3, dohoda zmenená dohodou podpísanou v Luxemburgu 25. júna 2005 (Ú. v. EÚ L 209, 11.8.2005, s. 27) a dohodou podpísanou v Ouagadougou 22. júna 2010 (Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2010, s. 3).

[2] Rozhodnutie Rady z 13. júla 2009 o podpise a predbežnom vykonávaní Dočasnej dohody o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane (Ú. v. EÚ L 272, 16.10.2009, s. 1).

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Dohoda o hospodárskom partnerstve obsahuje ustanovenia o udržateľnom rozvoji (článok 3), podľa ktorého zmluvné strany opätovne potvrdzujú, že cieľ udržateľného rozvoja je integrálnou súčasťou ustanovení tejto dohody v súlade s celkovými cieľmi a zásadami stanovenými v Dohode z Cotonou, a najmä všeobecným záväzkom znížiť a v konečnom dôsledku odstrániť chudobu spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja.

Dočasná DHP je obchodná dohoda zameraná na rozvoj, ktorá Tuvalu poskytuje asymetrický prístup na trh, umožňuje mu chrániť si citlivé odvetvia pred liberalizáciou a súčasne poskytuje veľký počet ochranných opatrení a doložku na ochranu nerozvinutých priemyselných odvetví. Okrem toho obsahuje ustanovenia o pravidlách pôvodu uľahčujúce vývoz Tuvalu do EÚ. Tieto ustanovenia prispievajú k napĺňaniu cieľa súdržnosti politík v záujme rozvoja a sú v súlade s článkom 208 ods. 2 ZFEÚ.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom pre toto rozhodnutie Rady je Zmluva o fungovaní Európskej únie, a najmä jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 6 písm. a) bod v).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Spoločná obchodná politika je v súlade s článkom 3 ZFEÚ vymedzená ako oblasť vo výlučnej právomoci Únie.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je potrebný na vykonanie medzinárodných záväzkov Únie stanovených v dohode o partnerstve AKT – EÚ, najmä na uzavretie nových obchodných dojednaní zlučiteľných s pravidlami WTO, ktorými sa postupne odstránia prekážky obchodu medzi zmluvnými stranami a posilní spolupráca vo všetkých oblastiach týkajúcich sa obchodu.

- **Výber nástroja**

Na dosiahnutie cieľa vyjadreného v tomto návrhu neexistuje iný právny nástroj, ktorý by sa mohol použiť.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Posúdenie vplyvu dohôd o hospodárskom partnerstve EÚ – AKT na udržateľnosť sa vykonalo v rokoch 2003 – 2007. Referenčný rámec tohto projektu uverejnila Európska komisia v roku 2002 v rámci súťažnej výzvy na predkladanie ponúk. Na základe tejto výzvy na predkladanie ponúk bola v auguste 2002 uzavretá päťročná rámcová zmluva so spoločnosťou PwC France. Návrh konečnej správy posúdenia vplyvu na udržateľnosť bol predložený zainteresovaným stranám v Európe počas zasadnutia v rámci dialógu s občianskou spoločnosťou EÚ, ktoré usporiadala Európska komisia 23. marca 2007 v Bruseli (Belgicko). Nové posúdenie vplyvu na udržateľnosť sa nevykonalo, pretože táto iniciatíva sa týka pristúpenia k existujúcej dohode, ktorú už uplatňujú iné tichomorské ostrovné štáty, ktorých štrukturálne charakteristiky a hospodárska a sociálna situácia sú porovnateľné so štrukturálnymi charakteristikami a sociálnou situáciou Tuvalu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Schválenie pristúpenia Tuvalu k dočasnej DHP nepodlieha postupom Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti, nevyplývajú z neho nijaké náklady pre malé a stredné podniky Únie a nepredstavuje ani problém z hľadiska digitálneho prostredia.

- **Základné práva**

Návrh nemá dôsledky z hľadiska ochrany základných práv v Únii.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Očakáva sa, že v roku 2024 už Tuvalu nebude patriť medzi najmenej rozvinuté krajiny. Naďalej bude môcť využívať preferencie EÚ „Všetko okrem zbraní“, ktoré poskytujú bezcolný a bezkvótový prístup na trh EÚ pre všetky výrobky (okrem zbraní a munície), a to počas prechodného obdobia nasledujúcich troch rokov. Tento návrh nemá vplyv na rozpočet, keďže pristúpením k dohode si Tuvalu zachová prístup na trh EÚ za tých istých preferenčných podmienok.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Výhody pristúpenia pre hospodárske subjekty**

V dočasnej dohode o hospodárskom partnerstve sa stanovujú pre hospodárske subjekty EÚ podmienky na plné využitie príležitostí v rámci jednotlivých príslušných hospodárstiev. Počas vykonávania dočasnej DHP budú vývozcovia priemyselných výrobkov z EÚ na Tuvalu do veľkej miery oslobodení od platenia ciel. Dočasná DHP spĺňa kritériá stanovené v článku XXIV dohody GATT z roku 1994 (odstránenie ciel a iných obmedzujúcich obchodných opatrení, pokiaľ ide o v podstate celý obchod medzi zmluvnými stranami). Ponuka spĺňa prahovú hodnotu WTO, t. j. liberalizácia na úrovni 80,2 % (v colných položkách), čo zodpovedá 82,1 % objemu vývozu EÚ za 20 rokov. Tuvalu si aj naďalej zachová výhody svojho bezcolného a bezkvótového prístupu na trh EÚ.

V dočasnej DHP sa takisto stanovuje rad pravidiel okrem iného v oblasti udržateľného rozvoja, technických prekážok obchodu a sanitárnych a fytosanitárnych opatrení. Okrem toho sa zmluvné strany dočasnej DHP zúčastňujú na činnostiach Výboru pre obchod zriadeného dohodou. To, že EÚ má možnosť využívať bilaterálny mechanizmus na urovnávanie sporov vytvorený na základe dohody, napomáha cieľu zabezpečenia transparentného, nediskriminačného a predvídateľného prostredia pre subjekty z EÚ v tichomorských krajinách.

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Tuvalu sa bude zúčastňovať na činnostiach Výboru pre obchod, ktorý je zriadený v súlade s článkom 68 dočasnej DHP a ktorý sa zaoberá všetkými záležitosťami, ktoré sú nevyhnutné na vykonávanie dohody vrátane monitorovania a preskúmavania jej vykonávania, koordinovania a poskytovania konzultácií o záležitostiach týkajúcich sa technických prekážok obchodu a sanitárnych a fytosanitárnych opatrení, určovania a preskúmavania prioritných sektorov a výrobkov a z toho vyplývajúcich prioritných oblastí spolupráce a predkladania odporúčaní na zmeny dohody. Výbor pre obchod pozostáva zo zástupcov zmluvných strán.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Články 1 a 2 návrhu obsahujú ustanovenia o schválení pristúpenia Tuvalu k dočasnej DHP v mene Únie a o oznámeniach na vyjadrenie súhlasu Európskej únie s pristúpením a predbežným vykonávaním dohody v súlade s jej článkom 76 ods. 3.

V článku 3 sa uvádza, že schválenie pristúpenia sa nesmie vykladať tak, že sa ním udeľujú práva alebo ukladajú povinnosti, na ktoré sa možno priamo odvolávať pred súdmi alebo tribunálmi v Únii alebo v členských štátoch.

V článku 4 sa stanovuje dátum nadobudnutia účinnosti rozhodnutia.

2023/0456 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pristúpení Tuvalu k Dočasnej dohode o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) bodom v),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu[1],

keďže:

(1) Rada 12. júna 2002 poverila Komisiu, aby začala rokovania o uzavretí dohôd o hospodárskom partnerstve so skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov[2].

(2) Dočasná dohoda o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane[3] (ďalej len „dočasná dohoda o partnerstve“), ktorou sa ustanovuje rámec pre dohodu o hospodárskom partnerstve, bola podpísaná v Londýne 30. júla 2009. Papua-Nová Guinea dočasnú DHP predbežne vykonáva od 20. decembra 2009 a Fidžijská republika od 28. júla 2014.

(3) V článku 80 dohody sa uvádzajú ustanovenia týkajúce sa pristúpenia ďalších tichomorských ostrovných štátov. V súlade s tým Samojský nezávislý štát pristúpil k dohode 31. decembra 2018 a odvtedy ju predbežne vykonáva a Šalamúnove ostrovy k nej pristúpili 17. mája 2020 a odvtedy ju predbežne vykonávajú.

(4) Tuvalu predložilo 31. marca 2023 Únii žiadosť o pristúpenie spolu s ponukou prístupu na trh.

(5) Komisia posúdila ponuku Tuvalu a po zmenách ju považovala za prijateľnú. Komisia následne 27. apríla 2023 ukončila rokovania s Tuvalu.

(6) V súlade s článkom 76 ods. 3 dohody Únia a Tuvalu majú začať dohodu predbežne vykonávať desať dní potom, ako si navzájom písomne oznámia ukončenie postupov potrebných na tento účel.

(7) Pristúpenie Tuvalu k dočasnej dohode o partnerstve by sa malo schváliť v mene Únie, s výhradou toho, že Tuvalu uloží akt o pristúpení podľa článku 80 ods. 2 tejto dohody,

---

[1] Európsky parlament udelil súhlas [dátum].

[2] Smernice Rady týkajúce sa rokovaní o dohodách o hospodárskom partnerstve s krajinami a regiónmi AKT [9930/02 (DG E II) HH/sg].

[3] Rozhodnutie Rady 2009/729/ES z 13. júla 2009 o podpise a predbežnom vykonávaní Dočasnej dohody o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane (Ú. v. EÚ L 272, 16.10.2009, s. 1).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Týmto sa v mene Únie schvaľuje pristúpenie Tuvalu k Dočasnej dohode o partnerstve medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a tichomorskými štátmi na druhej strane (ďalej len „dočasná dohoda o partnerstve“), s výhradou toho, že Tuvalu uloží akt o pristúpení podľa jej článku 80 ods. 2.

2. Predseda Komisie v mene Únie oznámi ostatným zmluvným stranám dočasnej dohody o partnerstve a Tuvalu schválenie pristúpenia Tuvalu k dočasnej dohode o partnerstve Úniou.

3. Znenie ponuky Tuvalu na prístup na trh je pripojené k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

1. Na účely predbežného vykonávania dočasnej dohody o partnerstve medzi Úniou a Tuvalu vykoná predseda Komisie v mene Únie oznámenie podľa článku 76 ods. 3 dočasnej dohody o partnerstve.

2. Únia a Tuvalu začnú predbežne vykonávať dočasnú dohodu o partnerstve desať dní po tom, ako si podľa odseku 1 navzájom písomne oznámia ukončenie postupov potrebných na tento účel.

Článok 3

Schválenie pristúpenia Tuvalu k dočasnej dohode o partnerstve sa nevykladá tak, že sa ním udeľujú práva alebo ukladajú povinnosti, na ktoré sa možno priamo odvolávať pred súdmi alebo tribunálmi v Únii alebo v členských štátoch.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka